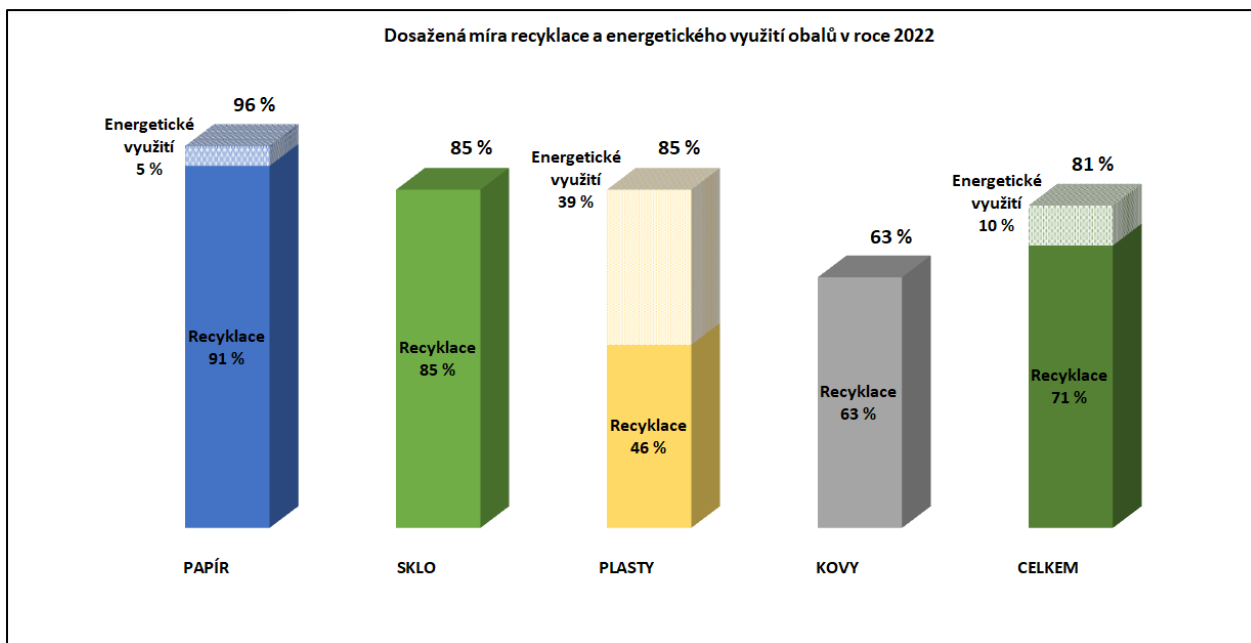

Výsledky systému EKO-KOM za rok 2022

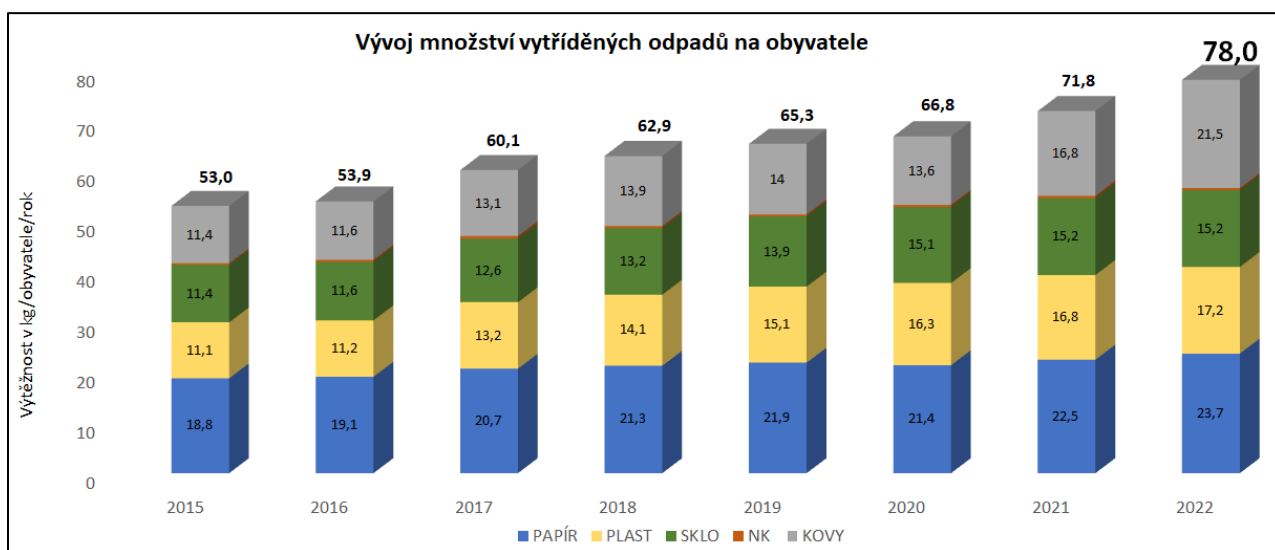
1 312 804 – tolik tun obalových odpadů vzniklo v roce 2022 na tuzemském trhu. Z tohoto celku se jich podařilo v systému EKO-KOM vytrždit a předat k recyklaci nebo energetickému využití 81 %. To je 1,065 milionu tun obalů. Oproti roku 2021 se tedy v ČR vyprodukovalo méně obalových odpadů, ale vytrženo a předáno k využití jich bylo více. Pomyslné nůžky se tedy rozevírají správným směrem.

Většina obalových odpadů, 71 %, byla využita materiálově, tzn. recyklována. Dalších 10 % vytržiděných obalů pak bylo využito energeticky. Nejvyšší míry celkového využití se podařilo dosáhnout tradičně u papírových obalů, míra recyklace činila 91 % a dalších 5 % bylo využito energeticky. U skla dosáhla míra recyklace 85 % a u kovových obalů 63 %. U ostře sledovaných plastových obalů se míra dosažené recyklace meziročně zvýšila ze 43 % na 46 %, dalších 39 % pak bylo využito energeticky. Celková míra využití plastových obalů dosáhla tedy 85 %. V ČR jsou tříděny a zpracovány i hůře zpracovatelné plasty. U obtížně recyklovatelných plastových obalových odpadů finančně podporujeme jejich dotřídění i zpracování.

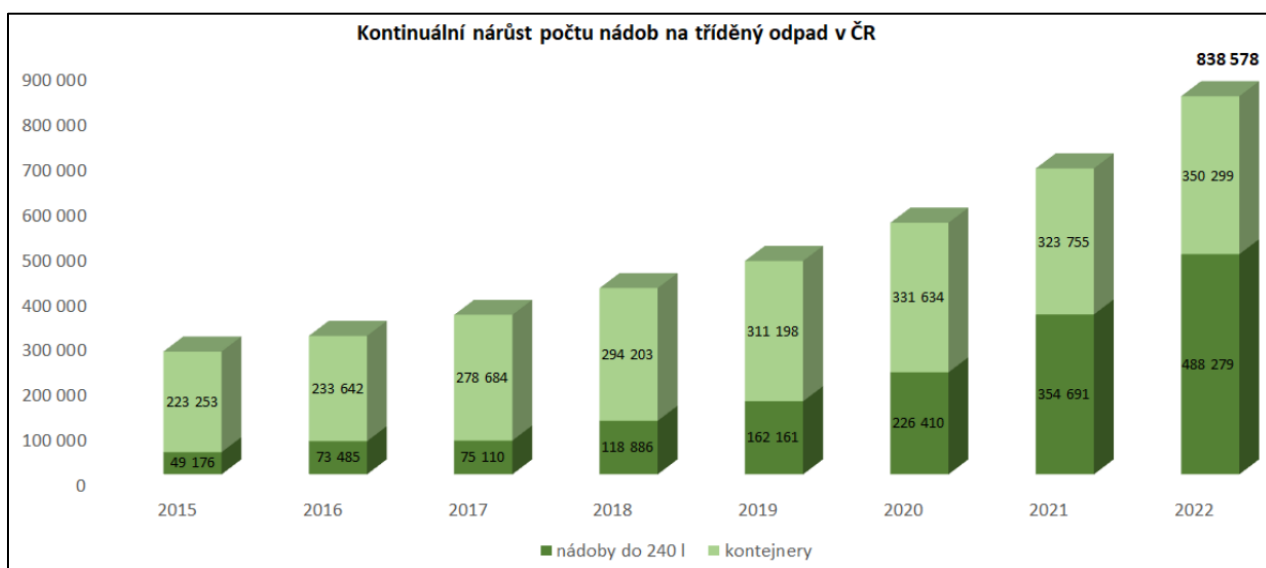

V České republice třídí odpady tři čtvrtiny obyvatel. Několik let byla účast na třídění stabilních 73 %, loni se řady třídačů rozrostly. Tato činnost již stala naprostou samozřejmostí pro 75 % obyvatel ČR. Jak vyplývá z nejnovějších průzkumů, nejvíce zastoupení jsou mezi třídači lidé, kterým není lhostejný stav životního prostředí, ženy, lidé z vyšší třídy a lidé, kteří mají vlastní zahradu. A znovu se potvrzuje, že třídění je ovlivněno i dostupností kontejnerů nebo menších nádob na tříděný odpad.

V přepočtu každý občan ČR loni vytržidil v průměru 78 kilogramů odpadů. Konkrétně to bylo 23,7 kilogramu papíru, 21,5 kilogramu kovů, 17,2 kilogramu plastů, 15,2 kilogramu skla a 0,4 kilogramy nápojových kartonů. Celkem tak každý vytržidil v průměru zhruba o 6 kilogramů více než v roce 2021. Oproti minulým rokům třídili lidé především kovy a papír častěji také prostřednictvím výkupu surovin.

Jedním z hlavních faktorů, které často rozhodují o tom, zda lidé své odpady třídí, je určitý komfort. To znamená, že barevných nádob na třídění musí být dostatek a lidé to k nim nesmí mít z domácnosti daleko. Tento předpoklad byl v loňském roce splněn. Pokračovali jsme ve spolupráci s obcemi na dalším zahušťování sběrné sítě tam, kde dosud neodpovídala potřebám domácností. Díky tomu Česká republika disponuje jednou z nejkvalitnějších sběrných sítí v Evropě, lidé mají k dispozici už přes 838 000 barevných kontejnerů a menších nádob na tříděný odpad. A s každým rokem se zkracuje i vzdálenost, kterou musí k nejbližším barevným kontejnerům absolvovat. Podle aktuálních průzkumů lidé odhadují, že k nádobám na třídění musí v průměru ujít 87 metrů, což znamená, že docházková vzdálenost se meziročně zkrátila o další dva metry. Pokud bychom to srovnali s počátky systematického třídění, tedy s rokem 1999, pak se tato vzdálenost zkrátila skoro o polovinu. Nadále se také rozvíjejí tzv. door to door systémy třídění odpadů, kdy jsou menší nádoby 120 nebo 240 litrů umístěny přímo k rodinným domům, což zvyšuje komfort, ale zejména množství a čistotu vytríděných odpadů.

Nádobový sběr je v České republice doplněn ještě o další způsoby sběru tříděného odpadu – někde mohou lidé třídít odpady doma rovnou do barevných pytlů nebo do menších separačních nádob,

případně prostřednictvím sběrných dvorů nebo výkupu druhotných surovin. Novinkou posledních let je i tzv. vícekomoditní nádobový sběr, kdy lze například do žlutého kontejneru třídít spolu s plasty i kovy či nápojové kartony. Tyto způsoby sběru často řeší prostorová omezení v obcích a přináší také úspory emisí při zajišťování svozu.

„Odhadovaná docházková vzdálenost se v roce 2022 zkrátila o další 2 metry na 87 metrů. I to se jistě pozitivně projevilo na vyšší účasti lidí na třídění odpadů. Aktuálně třídí odpad už 75 % obyvatel ČR,“ říká ředitel oddělení komunikace EKO-KOM, Lukáš Grolmus.

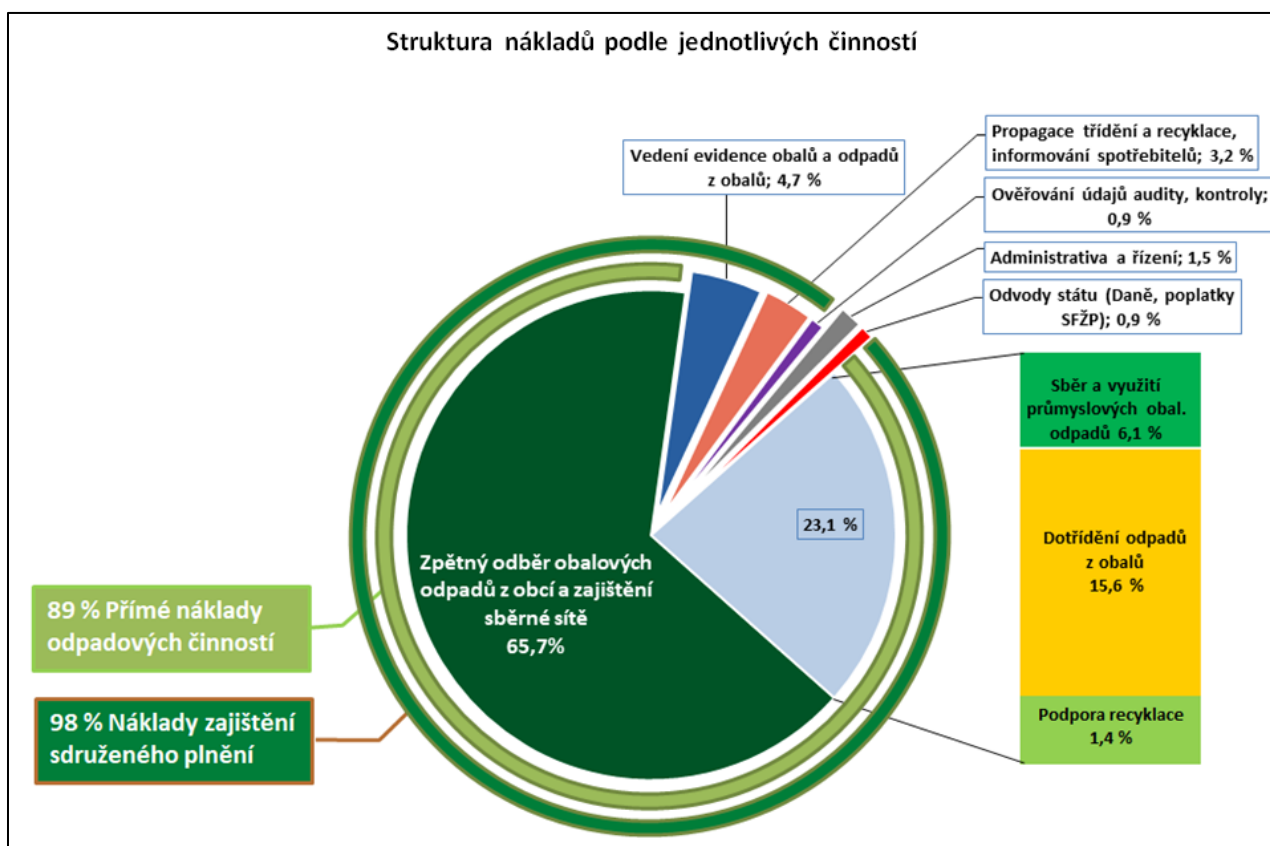
Sruktura nákladů systému EKO-KOM

98 % celkových ročních nákladů AOS EKO-KOM, a.s., bylo v roce 2022 vynaloženo na zajištění sdruženého plnění. Konkrétně bylo rozdělení následující: 89 % představovaly přímé náklady odpadových činností (sběr obalů a zajištění sběrné sítě v obcích, sběr a využití průmyslových obalů, dotřídění odpadů z obalů, přímá podpora recyklace obalových odpadů). Největší část připadla na obce, protože ony a jejich obyvatelé jsou pro třídění obalových odpadů klíčové a zároveň nejnákladnější. Přímé platby zapojeným obcím za zajištění zpětného odběru obalových odpadů a sběrné sítě a za jejich předání prostřednictvím svozových firem k dotřídění a zpracování v roce 2022 tvořily celkově 65,7 %. Výše odměn obcím je závislá zejména na množství vytříděných odpadů a roste spolu s účinností systému sběru. Přes 23 % tvořily náklady na dotřídění obalových odpadů, náklady spojené se sběrem a využitím průmyslových obalových odpadů a náklady na přímou podporu recyklace a využití odpadů z obalů.

4,7 % tvořily loni náklady na zajištění průkazné evidence všech obalových a odpadových toků, a to včetně její kontroly a pravidelných auditů. Náklady na povinnou osvětu, vzdělávání žáků v oblasti ochrany životního prostředí, informování spotřebitelů a na další činnosti vedoucí ke správnému a efektivnímu třídění odpadů v ČR, představovaly 3,2 % celkových nákladů. Náklady na administrativu a řízení činily 1,5 % a zákonné odvody státu byly ve výši 0,9 % z celkových nákladů.

Bohužel příjmy AOS musely být v roce 2022 o bezmála 673 milionů vyšší kvůli tvorbě zákonem předepsané rezervy. Od roku 2021 je dle nové legislativy tvorba rezervy pro AOS již povinná. Tato povinnost je stanovena v § 21a zákona č. 477/2001 Sb., o obalech, kde je přímo uvedeno, že „*Autorizovaná společnost je povinna vytvořit rezervu určenou na krytí budoucích nákladů na sdružené plnění povinností osob uvádějících obaly na trh nebo do oběhu, zohledňující finanční rizika s tím spojená, jejímž cílem je zajistit kontinuitu a dostupnost poskytování služeb ze strany autorizované společnosti.*“

Poplatky tak musely být v minulém roce o 18,8 % vyšší právě z důvodu tvorby rezervy vyžadované zákonem. Výše této zákonné rezervy má do roku 2025 odpovídat nejméně 50 % celkových nákladů autorizované obalové společnosti.

O společnosti EKO-KOM

Autorizovaná obalová společnost EKO-KOM zajišťuje provoz systému třídění a recyklace obalových odpadů na základě autorizace vydané MŽP dle zákona o obalech 477/2001Sb. Neziskový systém EKO-KOM funguje na principu aktivní spolupráce průmyslových podniků, měst a obcí, úpravců odpadů a jejich finálních zpracovatelů.